

Paweł Barylak, Henryk Stawniak

Udział Wspólnoty Emmanuel w posłannictwie Kościoła

Seminare. Poszukiwania naukowe 17, 199-223

2001

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

PAWEŁ BARYLAK SDB, HENRYK STAWNIAK SDB

UDZIAŁ WSPÓLNOTY EMMANUEL W POSŁANNICTWIE KOŚCIOŁA

WSTĘP

Sobór Watykański II był wielką łaską dla Kościoła. Pod jej wpływem zostało zapoczątkowane dzieło odnowy: liturgicznej, biblijnej, teologicznej i moralnej. Łaska Soboru przyczyniła się również do odnowienia obrazu Kościoła, jego natury i posłannictwa. Poprzez Sobór Duch Święty pogłębił świadomość Kościoła, „zarówno jego Boskiej tajemnicy, jak też ludzkiego posłannictwa”¹; wprowadził go na drogi odnowy swej działalności zgodnie z potrzebami współczesnego świata²; wezwał wszystkich jego członków do pracy w Winnicy Pańskiej³; podkreślił jego wspólnotowy charakter⁴. Na tle dokumentów Ojców Soboru Kościół jawi się przede wszystkim jako bosko-ludzka wspólnota zbawienia, powszechny sakrament zbawienia⁵, załączek jedności, nadziei i zbawienia.

Głównym zadaniem członków Ludu Bożego jest prowadzić dalej (kontynuować w czasie) z pomocą Ducha Świętego Pocieszyciela dzieło samego Chrystusa⁶. Chrystus – Kapłan, Prorok i Król – posyła ich i używa jako sługi zbawienia

---

¹ Jan Paweł II, Encyklika *Redemptor hominis*, 4.03.1979, 3: Acta Apostolicae Sedis (dalej AAS) 71 (1979), s. 261.

² Por. Jan Paweł II, Encyklika *Redemptoris missio*, 7.12.1990, 1: AAS 90 (1991), s. 250.

³ Por. Jan Paweł II, Adhortacja apostołska *Christifideles laici*, 30.12.1988, 2: AAS 89 (1989), s. 394.

⁴ Por. Sobór Watykański II, Dekret o działalności misyjnej Kościoła *Ad gentes*, 7.12.1965, 2: AAS 58 (1966), s. 948.

⁵ Zob. Sobór Watykański II, Konstytucja dogmatyczna *Lumen gentium* (dalej LG) 21.11.1964, 48: AAS 57 (1965), s.40.

⁶ Sobór Watykański II, Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym *Gaudium et spes*, 7.12.1965, 3: AAS 58 (1966), s. 1026.

wszystkich, aby na końcu wieków Kościół pielgrzymujący osiągnął swe chwalebne dopełnienie w Kościele powszechnym u Ojca⁷.

Odnowiona na Soborze ekumeniczny obraz znalazła odzwierciedlenie w nowym Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku. Może być on pojmowany jako wielki pas transmisyjny przenoszący na język kanonistyczny soborowy obraz Mistycznego Ciała Chrystusa⁸. Została w nim uwzględniona m.in. „doktryna według której wszyscy członkowie Ludu Bożego, w sposób sobie właściwy, partycypują w potrójnym zadaniu Kościoła, mianowicie kapłańskim, prorockim i królewskim, do której to doktryny dochodzi także wszystko, co dotyczy obowiązków i praw wiernych”⁹. Jedną z form udziału wiernych w posłannictwie Kościoła, wskazaną przez Kodeks Jana Pawła II, jest ich uczestnictwo w stowarzyszeniach wiernych.

W nurcie tego samego odnowicielskiego działania Ducha Świętego w czasach posoborowych należy widzieć zjawisko powstawania grup modlitewnych. Odnowy w Duchu Świętym. Bardzo szybko te grupy „duchowej odnowy” stały się dla Kościoła i świata znakiem nadziei¹⁰. Aby zagwarantować sobie skuteczność apostolską oraz owocny udział w posłannictwie Ludu Bożego, wiele z tych grup, za zachętą Pasterzy Kościoła, zostało uznanych jako prywatne stowarzyszenia wiernych¹¹. Krajem szczególnie obfitującym w takie stowarzyszenia jest Francja. W kraju tym stowarzyszenia mające swe korzenie w Odnowie Charyzmatycznej zwie się potocznie „nowymi wspólnotami”.

1. CHARAKTERYSTYKA „NOWYCH WSPÓLNOT”

Pierwsze grupy Odnowy w Duchu Świętym pojawiły się we Francji na początku lat 70 – Brest, Paryż, Lyon¹². Bardzo szybko (lata 1972-1974) w tych grupach zachodzi przejście od „etapu” zgromadzenia modlitewnego do „stadium” prawdziwych wspólnot (zwanych dalej „nowymi wspólnotami” z francuskiego „les communautés nouvelles”).

⁷ LG, 2.9.

⁸ Por. Jan Paweł II, Konstytucja apostolska *Sacrae disciplinae leges*, 25.01.1983: AAS 75 (1983-II) I-XV.

⁹ Tamże.

¹⁰ Por. Paweł VI, Przemówienie do uczestników III Międzynarodowego Kongresu Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej w Rzymie 19.05.1975 roku, w: *Otrzymanie Jego moc. O Odnowie w Duchu Świętym*, red. M. A. Bobraj, Poznań 1986, s. 54.

¹¹ Por. A. Borrás, *Le droit canonique et la vitalité des communautés nouvelles*, *Nouvelle Revue Théologique* 118 (1996) 2, s. 204.

¹² Zob. R. Darricau, B. Peyrous, *Les communautés nouvelles en France*, *Nouvelle Revue Théologique* 109 (1987) 5, s. 713.

Niemal wszystkie one krystalizowały się wokół jednego lub kilku liderów charyzmatycznych (pasterze). Oni, przeżywszy doświadczenie wylania Ducha, umieli poruszać serca, mieli odwagę nawoływać, obiecywali że przyłączenie się do nich przyniesie prawdziwą radość i szczęście¹³. Gromadzący się wokół takich pasterzy mieli przeświadczenie, że to Duch Święty jest źródłem powstania tych wspólnot. Analogicznie do postawy duchowej na zgromadzeniu modlitewnym, członkowie nowych wspólnot z wielkim zaufaniem i z wdzięcznością przyjmują dary Ducha Świętego. Za Jego natchnieniem pragną więc rozeznawać charyzmaty każdego ze swoich członków i służyć nimi, podobnie – nazwę grupy określającą charyzmat wspólnoty, co z kolei nadawało jej „swój” styl życia Ewangelią, rodzaj postąnnictwa czy sposoby formacji nowych członków. Dość szybko życie w tego typu wspólnotach stabilizuje się, ważne decyzje bywają coraz częściej podejmowane przez niewielkie grono osób odpowiedzialnych, także głoszenie Dobrej Nowiny początkowo o charakterze kerygmatycznym stopniowo instytualizuje się stając się katechezą opracowaną przez „starszych”, a przekazywaną „uczniom”¹⁴.

Pierwszymi, tak powstałymi, nowymi wspólnotami we Francji są:¹⁵

1. La Théophanie (Objawienie), rok powstania – 1972;
2. Le Chemin Neuf (Nowa Droga), 1973 ;
3. Le Lion de Juda et L'Agneau immolé (Lew Judy i Baranek Paschalny), 1974;
4. L'Emmanuel (Emmanuel), 1974;
5. La Fondation (Fundacja), 1974;
6. La Communauté du Pain (Wspólnota Chleba), 1975;
7. Le Pain de Vie (Chleb Życia), 1976;
8. Le Puits de Jacob (Studnia Jakuba), 1976;
9. Communauté „Réjouis-toi” (Wspólnota Raduj się), 1977;
10. Le Buisson Ardent (Płonący Krzak), 1978.

Nowe wspólnoty mogą być określone jako wspólnoty chrześcijańskie, w których proponuje się członkom projekt obejmujący integralnie ich życie, co jest dowodem ich duchowej gorliwości oraz apostołskiego zapału. Często charakteryzują się one nie tylko jakimś współdziałaniem w ewangelizacji, ale również wspólno-

¹³ Zob. tamże, s. 714; por. też L. Gerosa, *Carisma e diritto nella Chiesa. Riflessioni canoniche sul carisma originario dei nuovi movimenti ecclesiali*, Milano 1989, s. 208.

¹⁴ Por. E. Garin, *Odnowa Charyzmatyczna i nowe wspólnoty*, w: *Kolekcja Communio*, t. 12, Poznań 1998, s. 285-287.

¹⁵ Powołujemy się na „listę” zaproponowaną przez M. Dortel-Claudot w artykule „Les Communautés Nouvelles” zamieszczonym w: *Documents Episcopat. Bulletin du secrétariat de la conférence des évêques de France* (1991) 5, s. 3.

towym zamieszkaniem¹⁶. „Oryginalność tych nowych wspólnot polega często na tym, że są to grupy złożone z mężczyzn i kobiet, duchownych i świeckich, małżonków i celibatariuszy, którzy pragną żyć według określonego stylu, inspirowanego czasem przez którąś z form tradycyjnych lub też przystosowaną do potrzeb współczesnego społeczeństwa”¹⁷. Wśród tych wspólnot niektórzy rozróżniają wspólnoty przymierza oraz wspólnoty życia. Członkowie wspólnot przymierza pozostają na ogół w społeczeństwie (z powodu wykonywanego zawodu, mieszkania), ale ich zaangażowanie podlega organizacji. Spotykają się w małych grupach (rodzinach) na modlitwie, dla wzajemnego wsparcia; podejmując znaczącą formację wspólną, składają dziesięcinę, włączają się w jeden lub kilka działów służby podejmowanej przez wspólnotę. Na ogół w tego rodzaju wspólnotach istnieje różnorodność możliwych stopni zaangażowania, a liderzy spotykają się często w ośrodkach życia wspólnego, tworząc tym sposobem jakby serce wspólnoty.

We wspólnocie życia wybór jest bardziej zdecydowany i łączy się ze ślubami: ubóstwa (rezygnacja ze wszystkich dóbr i dochodów), posłuszeństwa i czystości; cechuje je modlitwa kontemplacyjna (także nocna). Są to „nowe zakony”¹⁸, z tą wszakże różnicą, że pod jednym dachem przebywają mężczyźni i kobiety, osoby samotne, świeccy, zakonnicy i księża, dorośli i dzieci. Cały Lud Boży w swojej różnorodności¹⁹.

Wśród wielu innych cech znamionujących nowe wspólnoty należy wymienić pragnienie życia owocami Ducha Świętego, odwoływanie się do obrazu gminy jerozolimskiej jako wspólnotowego modelu wiary, odpowiedzialność za chrześcijańskie powołanie wypływające z sakramentu chrztu świętego, jedność z Kościołem partykularnym, udział w ewangelizacji swego środowiska i poszczególnych dziedzin życia społecznego, umiłowanie liturgii i troska o jej piękno, wzywanie każdego chrześcijanina do życia w Duchu i do podejmowania odpowiedzialnych zadań w Kościele, odkrycie posługi kierownictwa duchowego u wiernych świeckich, tworzenie szkół wiary i ewangelizacji²⁰.

Nowe wspólnoty są określane jako „Kościół w miniaturze”, gdzie świeccy, duchowni i konsekrowani pracują razem i zgodnie dla wspólnego dobra. Są one

¹⁶ Zob. A. Borrás, A propos des communautés nouvelles. Réflexions d'un canoniste, w: *Vie consacré* (1992) 4, s. 229.

¹⁷ Jan Paweł II, Adhortacja apostołska *Vita consecrata*, 25.03.1996, 62: AAS 88 (1996), s. 435-436.

¹⁸ G. Lepoutre, La genèse des communautés nouvelles dans un paysage de l'Eglise qui se transforme, w: *Vie religieuse et communautés nouvelles. Quelles questions?*, Commission Episcopale Française de l'Etat Religieux 1989, s. 28.

¹⁹ Por. M. Hébrard, *Charyzmaty. Zarys historii Odnowy w Duchu Świętym*, wyd. pol., tł. T. Jania, Kraków 1994, s. 39.

²⁰ Por. E. Garin, art. cyt., s. 293-299.

świadczeniem tajemnicy i natury Kościoła, w którym wszyscy, każdy na swój sposób, są powołani do życia w komunii z Trójcą Świętą. Oryginalność nowych wspólnot polega na przypomnieniu Kościołowi – a partykularnemu szczególnie – że jest „zwołaniem Pana” w historii ludzi w drodze do królestwa Bożego; że w mocy Ducha Świętego jest posłanym, by wypełniać w świecie posłannictwo nauczycielskie, kapłańskie i królewskie Jezusa Chrystusa²¹.

Wśród wyżej wymienionych wspólnot aktualnie najliczniejszą wydaje się być Wspólnota Emmanuel. Prezentacji udziału tej wspólnoty w posłannictwie Kościoła w niniejszym artykule dokonamy przez zarysowanie historii jej powstania oraz analizę statutów na tle ogólnych dyspozycji prawa o stowarzyszeniach wiernych.

2. UDZIAŁ WSPÓLNOTY EMMANUEL W POSŁANNICTWIE KOŚCIOŁA

2.1. Początki, rozwój oraz aktualny status prawny Wspólnoty

Żołyciel Wspólnoty Emmanuel, Pierre Goursat, urodził się 15 sierpnia 1914 roku w Paryżu. Wraz z młodszym bratem Bernardem był wychowywany przez rodziców w duchu wiary i modlitwy – matka powierzyła pierwszego Najświętszej Maryi Pannie, a drugiego – Sercu Jezusowemu²². W swoim dzieciństwie Pierre zznał dwukrotnie głębokiego cierpienia związanego najpierw z odejściem z domu ojca, a potem z nagłą śmiercią swojego brata – 14 lipca 1926. Uczęszczał do katolickiej szkoły podstawowej prowadzonej przez marianistów. W roku 1933, mając 19 lat, przeżył kryzys wiary a zaraz potem, w czasie kilkumiesięcznego pobytu w sanatorium Plateau d'Assy, nawrócenie doświadczone i opisywane przez niego jako „wylanie Ducha Świętego”²³. Prowadzony przez księdza Lécailler, Pierre odkrywa w sobie, w tym samym okresie, szczególne umiłowanie Serca Jezusowego, adoracji eucharystycznej, wreszcie powołanie do życia w celibacie²⁴. W latach następnych pojawił się na jego drodze ojciec Henri Caffarel. Choć przepełnia go pragnienie ewangelizacji, coraz jaśniej poznaje, że kapłaństwo nie jest jego życiowym powołaniem: powoli odkrywa w sobie powołanie do apostołstwa świeckiego. Chcąc spotykać się z młodzieżą zaczyna uczęszczać do Klubu (Związku)

²¹ Por. A. Borrás, *A propos ...*, art. cyt., s. 244-246; zob. także L. Gerosa, *Carisma ...*, dz. cyt., s. 215.

²² Por. B. Peyrous, H.-M. Catta, *Le feu et l'espérance*. Pierre Goursat Fondateur de la Communauté de l'Emmanuel (dalej FE), Paris 1995, s. 17.

²³ Tamże, s. 20.

²⁴ Por. tamże, s. 21.

Ewangelii (La Ligue de l'Évangile) księdza Thivollier, gdzie „zasmakował”²⁵ wpraw w lekturze Słowa Bożego, a potem sam stał się animatorem kilkuosobowego kręgu biblijnego.

W roku 1940 powstaje we Francji Legion Maryi. Tego samego roku Pierre nawiązuje kontakt z jego założycielką Véronique O'Brien oraz z Yvette Dubois, jedną z jego pierwszych członkiń. Kontakt z nimi oraz zapal ewangelizacyjny tego ruchu na długo pozostanie w jego pamięci²⁶.

W czerwcu 1944 roku Goursat doświadcza kolejnej (po nawróceniu w 1933) interwencji Bożej, którą konkretnie przypisał Matce Bożej: zostaje cudownie wybawiony od śmierci z rąk niemieckiego oficera²⁷. Pod wpływem tego doświadczenia stara się każdego roku udać do sanktuarium w Lourdes.

Ponadto podczas wojny zapoznaje się osobiście z kardynałem Suhard, arcybiskupem Paryża. Ich przyjaźń trwająca do 1949 (roku śmierci kardynała), częste spotkania i rozmowy na temat dechrystianizacji Francji przerodziły się w kierownictwo duchowe. „Pierre stopniowo rozumiał, że nie był powołany do kapłaństwa. Kardynał potwierdził, że jego powołaniem jest życie w świecie jako świecki apostoł o sercu adorującym (vocation d'adorateur laïc dans le monde)”²⁸. Sam Goursat stwierdza: „Eucharystia zajmowała główne miejsce w moim życiu”²⁹. Przed Najświętszym Sakramentem spędzał wiele godzin, a nawet całe noce w bazylice na paryskim Montmartre³⁰.

W okresie powojennym Pierre nadal poszukuje różnych form ewangelizacji, m.in. poświęca się jej poprzez założenie stowarzyszenia umożliwiającego nabywanie za niską cenę książek o tematyce religijnej; rozprowadzanie egzemplarzy Ewangelii za symboliczną cenę³¹; uznając potrzebę obecności chrześcijan w kinematografii zostaje krytykiem filmowym; zakłada czasopismo poświęcone tej problematyce (Revue Internationale du Cinéma); przez 10 lat – tj. od roku 1960 – piastuje funkcję sekretarza Katolickiego Biura Kina (l'Office Catholique du Cinéma). „Jego zaangażowanie w kinematografię poprowadziło go do uczestniczenia, wielokrotnie, w realizacji mszy świętych transmitowanych przez telewizję”³².

Od roku 1970 Goursat pełniej oddaje się modlitwie, szczególnie adoracyjnej. Płomienny zapal świadczenia o Jezusie popycha go do gromadzenia wokół siebie

²⁵ Tamże, s. 23.

²⁶ Por. tamże, s. 24-25.

²⁷ Por. tamże, s. 26-28.

²⁸ Tamże, s. 30.

²⁹ Tamże, s. 31.

³⁰ Por. tamże.

³¹ Por. tamże, s. 32.

³² Tamże, s. 35.

i w swoim mieszkaniu młodzieży; tak doprowadza wiele osób do głębokiego nawrócenia³³.

W roku 1971 mają miejsce dwa ważne wydarzenia w perspektywie późniejszej fundacji Wspólnoty Emmanuel – Pierre Goursat spotyka w Domu Rekolekcyjnym ojca Caffarel'a³⁴ Martine Laffitte (obecne nazwisko – Catta), młodą pielęgniarkę o wielkich duchowych aspiracjach, animatorkę małej szkoły modlitwy w Paryżu³⁵, natomiast pod koniec listopada dowiaduje się o początkach Odnowy Charyzmatycznej w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie. Poznawszy szkołę modlitwy prowadzoną przez Laffitte, Pierre staje się jej kolejnym animatorem. „Martine i Pierre zaczęli się powoli poznawać poprzez modlitwę. Razem pomagali chrześcijanom, szczególnie tym żyjącym w świecie, odkrywać piękno modlitwy”³⁶.

W lutym 1972 roku oboje powrócili do Domu Rekolekcyjnego w Troussures, by – wraz z 40 innymi osobami – wysłuchać świadectwa małżonków Xavier i Brigitte Le Pichon, którzy powrócili w 1970 roku ze Stanów Zjednoczonych ubogaci kontaktami z Odnową Charyzmatyczną. Pod koniec tego dwudniowego spotkania Pierre Goursat i Martine Laffitte wraz z innymi prosili o wylanie na nich darów Ducha Świętego. Podstawowe doświadczenie wspólne wszystkim uczestnikom Odnowy w Duchu Świętym stało się w ten sposób również ich udziałem. Począwszy od tych dni oboje zaczęli się razem modlić co wieczór, od lutego do maja. Czasem dołączali do nich inni uczestnicy lutowego spotkania w Troussures. Wreszcie „w maju 1972 roku Pierre i Martine zdecydowali nie zatrzymywać duchowego doświadczenia w wąskim gronie, w którym trwali od kilku miesięcy. /.../ Wysłali list okólny do wszystkich osób, które uczęszczały do szkoły modlitwy w latach 1969-72, zapraszając je na spotkanie. Na pierwszym spotkaniu było 15 osób /.../, zaś na drugim tylko 5: Pierre, Martine, Francis Kohn, Françoise Malcor i Martine Buhrig. /.../ To właśnie spotkanie miało zaznaczyć prawdziwy początek Wspólnoty Emmanuel i być odczytane jako jej akt fundacyjny”³⁷.

Grupa spotykała się raz w tygodniu na wspólnej modlitwie: do czerwca w mieszkaniu Laffitte, później – w mieszkaniu Goursat, wreszcie – w salce parafialnej. We wrześniu grupa liczy 22 osoby, w listopadzie – 50. W lutym 1973 rodzi się druga, bliźniacza grupa, zaś we wrześniu – trzecia. Grupa pierwsza stała się „miejscem pogłębienia wiary” (lieu d'approfondissement), druga – otworzyła się

³³ M.in. byli nimi Jean-Paul Mordefroid, Françoise Malcor, Maurice Clavel, Francis Kohn.

³⁴ W miejscowości Troussures, 90 km od Paryża .

³⁵ Zob. tamże, s. 39.

³⁶ Tamże, s. 41.

³⁷ Tamże, s. 48-49. Do tego faktu odwołuje się również dekret Papieskiej Rady do spraw Świeckich z 8 grudnia 1992 uznający status prawny Wspólnoty Emmanuel. Por. Statuts de la Communauté de l'Emmanuel et de la Fraternité de Jésus (dalej SEF), Neuilly 1992, s. 3.

na przyjęcie wszystkich nowych osób, zaś trzecia – prowadzona przez młodych animatorów nabrała charakteru młodzieżowego³⁸. Przyływ nowych członków jest ogromny: na Zesłanie Ducha Świętego roku 1973 jest ich już 500³⁹.

W marcu tego samego roku animatorzy rozeznają, że wspólną nazwą grup ma być Emmanuel, imię zaczerpnięte z Ewangelii wg św. Mateusza⁴⁰. To słowo miało pomóc zachować w grupach ducha jedności i jednomyślności⁴¹.

Posługa jedności pomiędzy grupami modlitewnymi zostaje jednocześnie zapewniona przez „ustanowienie moderatora grup” (responsable de l’Emmanuel)⁴². Pierre Goursat, zachęcany przez Martine Laffitte, ojca Albert-Marie de Monléon OP, wreszcie umacniany rozmowami z Martą Robin (stygmatyczką z Châteauneuf-de-Galaure), podejmuje się tej misji i będzie ją pełnił do 1985 roku⁴³.

Grupy modlitewne określane nazwą Emmanuel nie były jednak jeszcze wspólnotą. Animatorzy zrozumieli, że aby faktycznie służyć Panu, trzeba się połączyć. „Wspólnota zrodziła się z tego pragnienia, by razem służyć Panu”⁴⁴. Nic też dziwnego, że wiosną 1973 roku Pierre i Martine podejmują decyzję, aby razem służyć Panu i ewangelizować, jeśli to możliwe, w formie stowarzyszenia⁴⁵.

Nosząc tę troskę Goursat rozmawia często z kardynałem Suenens’em, arcybiskupem Malines i Brukseli, oraz kardynałem Marty, arcybiskupem Paryża, informując na bieżąco tego drugiego o życiu i apostolacie grup Emmanuela. Kardynał, utwierdzając dotychczasowe przedsięwzięcia, nie dał jeszcze żadnej oficjalnej aprobaty ze strony Kościoła⁴⁶.

W 1974 roku Goursat zaczął proponować kilku braciom i siostrzom z grup wejście w styl życia ukierunkowany na modlitwę i pogłębienie życia duchowego. Wielu spośród nich myślało o życiu konsekrowanym, inni – o kapłaństwie, jeszcze inni – o życiu apostołskim. Krótko potem moderator zachęcił kilka młodych osób, by „zamieszkały razem z nim w jakimś miejscu sprzyjającym modlitwie i wyciszeniu”⁴⁷. Na propozycję pozytywnie odpowiedzieli Jean-Marc Morin i Hervé-Marie Catta. Zamieszkując w części pomieszczeń plebani Miasteczka Uniwersyteckiego (Cité

³⁸ Por. FE, s. 57.

³⁹ Por. tamże, s. 57.

⁴⁰ „Oto Dziewica pocznie i porodzi Syna, któremu nadadzą imię Emmanuel, to znaczy Bóg z nami”. Mt 1, 23.

⁴¹ Por. FE, s. 55.

⁴² Tamże, s. 58.

⁴³ Zob. B. Peyrous, H.-M. Catta, Pierre Goursat. Fondateur de la Communauté de l’Emmanuel, Il est vivant (1995) 110 (dalej IeV), s. 5.

⁴⁴ F. Lenoir, Nowe wspólnoty (dalej NW), wyd. pol., tł. D. Szczerba, Warszawa 1993, s. 97.

⁴⁵ Por. FE, s. 75.

⁴⁶ W 1976 r. kard. Marty zlecił kościelną asystencję nad grupami Emmanuela swojemu biskupowi pomocniczemu, Marcus’owi. Por. tamże, s. 177.

⁴⁷ FE, s. 82.

Universitaire), udostępnionych przez Siostry Najświętszego Serca Jezusowego, oraz podejmując każdego dnia dwugodzinną adorację Najświętszego Sakramentu w krypcie kościoła, ta trójka (obrawszy potem nazwę *Fraternité de Jésus* – Fraternia Jezusa) stała się pierwszym „stałym domkiem” (*maisonnée résidentielle*) nieformalnej jeszcze Wspólnoty Emmanuel. W ciągu dnia zarówno Jean-Marc jak i Hervé-Marie podejmowali swoją pracę zawodową, zaś Pierre wspomagany przez Françoise Malcor i innych wolontariuszy zajmował się Sekretariatem Emmanuela oraz przygotowywał „weekendy charyzmatyczne” dla grup z Paryża i regionu. W czasie jednego z nich miała miejsce pierwsza ewangelizacja przeprowadzona przez Emmanuela na ulicach stolicy. W 1975 roku Wspólnota zaangażowała się mocno w przygotowanie 1000 rodaków do spotkania z papieżem Pawłem VI w Rzymie⁴⁸, zaś w lipcu tego samego roku przeprowadziła w Paray-le-Monial pierwsze, tygodniowe „sesje letnie” (*sessions d'été*), w których wzięło udział każdorazowo 600 osób⁴⁹.

We wrześniu 1975 roku pierwszy „stały domek” powiększa się jednocześnie zmieniając adres. Moderatorowi odtąd towarzyszy jeszcze (oprócz wymienionej dwójki) 5 osób. Wśród nich pierwsze małżeństwo członków Emmanuela⁵⁰.

Rok 1976 jest szczególnie bogaty w doświadczenia: grupy Emmanuela uczestniczą w spotkaniu modlitewnym Odnowy Charyzmatycznej w Lourdes z racji Zesłania Ducha Świętego; przeprowadzają znów letnie sesje ewangelizacyjne w Paray; moderator wraz z kilkoma animatorami udają się do Stanów Zjednoczonych przyrzec się z bliska życiu tamtejszych wspólnot wywodzących się z Odnowy⁵¹; powstaje drugi „stały domek”⁵²; Dominique de Chantérac rozpoczyna studia teologiczne zmierzając ku kapłaństwu; kolejnych dwoje animatorów łączy się węzłem małżeńskim⁵³; moderator i animatorzy po raz pierwszy mówią nie o grupach Emmanuela, lecz o Wspólnocie Emmanuel (*Communauté de l'Emmanuel*)⁵⁴. „Goursat otrzymuje w Stanach Zjednoczonych potwierdzenie, za przykładem South Bend i Ann Arbor, możliwości rozwinięcia szerokiej wspólnoty składającej się z rodzin, duchownych i osób konsekrowanych, żyjących w mieście i pracujących normalnie w świecie”⁵⁵.

⁴⁸ Na Uroczystość Zesłania Ducha Świętego Paweł VI zaprosił członków Odnowy w Duchu Świętym z całego świata. Podczas tego spotkania Papież uznał oficjalnie Ruch Charyzmatyczny w Kościele katolickim.

⁴⁹ Por. FE, s. 88.

⁵⁰ Jean-Marc Morin i Françoise Malcor pobrali się w lipcu tegoż roku w Paray-le-Monial. Por. tamże, s. 89-91.

⁵¹ The Word of God (Ann Arbor), The People of Praise (South Bend), The Church of the Redeemer (Houston). Por. tamże, s. 104.

⁵² Zwany *Maisonée Saint-Raphaël*. Zamieszkało w nim 6 kobiet. Por. tamże, s. 94-95.

⁵³ Byli to Martine Laffitte i Hervé-Marie Catta. Por. tamże, s. 93.

⁵⁴ Por. tamże, s. 104.

⁵⁵ Tamże, s. 105.

18 czerwca 1977 roku mają miejsce pierwsze przyjęcia w formie zaangażowania do Wspólnoty (engagements dans la Communauté). Około 50 osób zobowiązywało się, jedna po drugiej, przed Najświętszym Sakramentem, do życia modlitwy, służby i ewangelizacji⁵⁶. Według życzenia moderatora osoby te angażowały się na rok, z możliwością ponowienia zobowiązań każdego roku. W ostatni dzień tego samego roku inna pięćdziesiątka osób wypowiedziała „swoją konsekrację” (consécration) jako członkowie wspomnianej wcześniej Fraterni Jezusa⁵⁷. Zaczęły powstawać nowe domy. W ciągu kilku lat Wspólnota zadomowiła się w innych regionach Francji i w Europie. Niektórzy członkowie, zmuszeni do opuszczenia Paryża, zakładali domy Wspólnoty tam, gdzie się znaleźli. Również letnie sesje w Paray-le-Monial rozpowszechniły charyzmat powstającej Wspólnoty. W ten sposób zrodziły się regiony Emmanuela: Południowy Wschód, Zachód, Centrum, Wschód, Południowy Zachód⁵⁸. W 1980 roku Wspólnota przekracza granice Francji – powstaje pierwsza grupa we Włoszech (Florencja), potem w Holandii i Belgii. Na przełomie lat 1982-83 rodzi się pierwsza grupa Emmanuela w Niemczech (Würzburg); potem Wspólnota zadawia się w Hiszpanii, Anglii, Austrii, Rwandzie i Nikaragui. Ponadto począwszy od roku 1980 paryską Wspólnotę odwiedzają Czesi, Węgrzy, Kanadyjczycy, Australijczycy i Peruwiańczycy będący później zaczątkiem Emmanuela w swoich krajach⁵⁹.

W ten sposób od 1977 do 1990 Wspólnota Emmanuel rozrosła się od 50 do około 4000 członków, natomiast Fraternia Jezusa od 20 do 150 w 1980 roku, 300 w 1983, 600 w 1986, około 1000 w 1990⁶⁰. Według danych przedstawionych w styczniowym numerze „Il est vivant” z 1995 roku Wspólnota Emmanuel liczyła wtedy 91 grup we Francji oraz była obecna w ponad 30 krajach (18 – Europa, 4 – Ameryki, 4 – Azja, 6 – Afryka oraz Australia)⁶¹.

Wraz z rzeczywistym rozwojem grup, a potem Wspólnoty, Pierre Goursat troszczył się (począwszy od 1974 roku) o uzyskanie statusu prawnego Emmanuela i Fraterni w Kościele katolickim. Nie była to jednak rzecz łatwa. W Watykanie trwały prace nad nowym Kodeksem. Ponieważ nowa wspólnota ogarniała osoby różnych „stanów” (młodzież, małżonków, duchownych, osoby konsekrowane) pewien specjalista od prawa zakonnego odradzał zamykanie się tylko w prawie zgromadzeń czy instytutów świeckich. Ojciec Jean Passicos, dziekan Fakultetu

⁵⁶ Zob. NW, s. 99.

⁵⁷ Por. FE, s. 124-125. Fraternia Jezusa ukonstytuowała się w symbiozie ze Wspólnotą Emmanuel. Celem tej „bliźniaczej” wspólnoty jest stworzyć serce Emmanuela poprzez życie pełniejszego poświęcenia oraz dyspozycji na rzecz działalności misyjnej Kościoła.

⁵⁸ Por. NW, s. 99-100.

⁵⁹ Por. FE, s. 147-148.

⁶⁰ Por. tamże, s. 153-154.

⁶¹ Por. IeV, s. 21.

Prawa Kanonicznego w Paryżu, proponował wypracować „wyważoną formułę” (*solution équilibrée*), która łączyłaby zarówno normalne życie wiernych świeckich, jak i aspekt wspólnotowy. Chodziło o taki statut, który jednoczyłby tym samym duchem uświęcenia i ewangelizacji przedstawicieli najrozmaitszych stanów⁶².

Projekt pierwszego statutu Fraternali Jezusa został zatwierdzony przez ordynariusza diecezji Nanterre, biskupa Delarue, 29 czerwca 1980 roku na okres 2 lat ad *experimentum*⁶³.

W tym samym czasie Goursat podjął konsultacje u nowego ordynariusza Paryża, arcybiskupa Lustiger. Ten ukierunkowywał prace nad statutami ku utworzeniu z Emmanuel nowego zakonu angażującego się w apostołstwo wykraczające poza granice jednej diecezji. Arcybiskup powierzył część pracy nad statutem biskupowi Perrot, doświadczonemu dzięki swojemu wkładowi w opracowanie statutu dla Misji Francji (*Mission de France*), pierwszej prałatury personalnej, oraz księdzu Vingt-Trois, wikariuszowi generalnemu, który zajął się wszystkim, co dotyczyło powołań kapłańskich z członków Wspólnoty, ich formacji oraz inkardynacji⁶⁴.

W pierwszej fazie, 8 grudnia 1982, kardynał Lustiger zatwierdził statuty dwu różnych stowarzyszeń wiernych: Wspólnotę Emmanuel dla wiernych świeckich oraz Fraternalię Misyjną Serca Jezusowego (*Fraternité Missionnaire du Coeur de Jésus*) dla kapłanów i kleryków, określając ich naturę jako pobożne związki (*pie uniones*)⁶⁵. Podobnego kościelnego uznania dokonał 24 grudnia 1982 roku kardynał Etchegaray, arcybiskup Marsylii, natomiast rok później podobny krok uczynił biskup Panafieu dla diecezji Aix-en-Provence. Niedługo potem kanoniczny status otrzymała Wspólnota w diecezji Lyon dzięki decyzji kardynała Decourtray⁶⁶.

Pierre Goursat odczuwał mimo to pewien niedosyt: „kapłani i świeccy nie mieli tego samego statutu. Było to czymś niezgodnym z naturą Emmanuel. /.../ Uważał, że tendencja klerykalizmu była do uniknięcia, jeśli kapłani byliby stowarzyszeni ze świeckimi”⁶⁷.

Dyspozycje nowego Kodeksu Prawa Kanonicznego promulgowanego w 1983 roku pozwalały nadać Wspólnotie i Fraternali właściwe oblicze. W 1985 roku kardynał Lustiger zatwierdza Wspólnotę Emmanuel jako prywatne stowarzyszenie wiernych, w które zaangażować się mogą duchowni, małżeństwa, celibatariusze i osoby konsekrowane. Taki status otrzymała również Fraternalia Jezusa⁶⁸.

⁶² Por. FE, s. 178.

⁶³ Por. tamże.

⁶⁴ Por. tamże, s. 179.

⁶⁵ Por. *Codex Iuris Canonici* z 1917 roku, *Romae* 1917, can. 707-719.

⁶⁶ Por. FE, s. 180-181.

⁶⁷ Por. tamże.

⁶⁸ Por. tamże.

Wkrótce potem Wspólnota Emmanuel i Fraternia Jezusa zostają kanonicznie zatwierdzone przez innych biskupów francuskich; uczynił to również kardynał Danneels w diecezji Malines-Bruksela; biskup Sarah w diecezji Conacry; kardynał Piovanelli we Florencji; kardynał Wetter w Monachium.

Wreszcie 8 grudnia 1992 moderator generalny Wspólnoty Emmanuel i Fraternali Jezusa, Gérard Arbola⁶⁹, przyjął z rąk kardynała Pironio, Przewodniczącego Papieskiej Rady do spraw Świeckich, dekret uznający Wspólnotę Emmanuel oraz Fraternię Jezusa jako powszechne prywatne stowarzyszenia wiernych na prawie papieskim, cieszące się osobowością prawną, według norm określonych w kanonach 298-311 i 321-329, oraz zatwierdzający ich statuty ad experimentum na okres 5 lat⁷⁰. Po tym okresie, ostateczne zatwierdzenie statutów miało miejsce 8 grudnia 1998 roku.

Tymi dekretami Stolica Apostolska „potwierdza w pełni powołanie Wspólnoty Emmanuel i jej udział w wypełnianiu misji Kościoła w świecie współczesnym”⁷¹.

2.2. Cel Wspólnoty Emmanuel

Powołanie i charyzmat Wspólnoty Emmanuel i Fraternali Jezusa, określane językiem prawniczym terminem „cel stowarzyszenia”⁷², pozostają w ścisłej jedności z osobą Pierre Goursat, jego aspiracjami duchowymi i darami Ducha Świętego, o których wyżej wspominaliśmy. Itinerarium duchowe Założyciela, przez Boga prowadzonego tajemniczymi ścieżkami; powołanego by wszystko zostawić ze względu na Niego i by kochać Go bezgranicznie; obdarzonego szczególną miłością Jezusa poprzez adorację, współczucie i ewangelizację; pozwalającego się wreszcie prowadzić Duchowi Świętemu w służbie Kościoła⁷³, staje się przez podobieństwo programem życia członków Wspólnoty. „Wspólnota, przez życie bra-

⁶⁹ Pierre Goursat zmarł wprawdzie 25 marca 1991 roku, ale trapiiony chorobą zlecił funkcję moderatora głównego Gérardowi Arbola już we wrześniu 1985 roku; Arbola był nim do roku 1994. Od tamtego czasu funkcję tą pełni Niemiec, Marcus Gehlen. Zob. FE, s. 260, 262, 145.

⁷⁰ „Ayant étudié le projet de statuts soumis a l'approbation et reçu l'accord de Sa Sainteté le Pape Jean Paul II le 20 novembre 1992, le Conseil Pontifical pour les Laïcs reconnaît la Communauté de l'Emmanuel en tant qu'association privée universelle de fidèles, de droit pontifical, dotée de personnalité juridique, selon les normes des cann. 298-311 et 321-329 et il en approuve les statuts ad experimentum pour une période de 5 ans”. Dekret Papieskiej Rady do spraw Świeckich z 8 grudnia 1992; w: SEF, s. 3.

⁷¹ Por. tamże.

⁷² Por. Kodeks Prawa Kanonicznego z 1983 roku (dalej KPK 1983), wyd. pol., Pallottinum 1984, kan. 304 § 1.

⁷³ Por. FE, s. 265-266.

terskie oraz wspólnie podejmowaną działalność, ofiaruje swoim członkom uswięcenie oraz zapewnia uczestnictwo w ogólnym apostołskim celu Kościoła”⁷⁴.

Według ogólnej dyspozycji kanonu 304 § 2 Kodeksu Jana Pawła II nazwa stowarzyszenia powinna szczególnie wiązać się z jego celem⁷⁵. Analizowane przez nas statuty wskazują więc w części wprowadzającej (préambule) na związek nazwy i celu. „Wspólnota [Emmanuel] czerpie swą nazwę z Biblii: ‘Oto Dziewica pocznie i porodzi Syna, któremu nadadzą imię Emmanuel, to znaczy – Bóg z nami (Mt 1, 23)’. Emmanuel to Bóg z nami, obecny w życiu każdego dnia. Dla wszystkich [członków] znaczy to uznać Jezusa za centrum swojego życia, aby być w świecie, ale nie z tego świata”. Ta tajemnica jest źródłem trójczłonowej misji stowarzyszenia: adorować, współczuć, ewangelizować. We wprowadzeniu czytamy: „Głęboka łaska wspólnoty pochodzi z adoracji eucharystycznej, Boga realnie obecnego pośród nas: Emmanuel. Z tej adoracji rodzi się współczucie wobec wszystkich ludzi umierających z głodu, materialnego i duchowego. Z kolei ze współczucia rodzi się pragnienie ewangelizowania świata, a szczególnie najbiedniejszych”.

Tak sformułowany program jest propozycją zaangażowania się na łonie Kościoła katolickiego poprzez życie jednocześnie kontemplacyjne i apostołskie⁷⁶; to zgoda wiernego na służbę tajemnicy Wcielenia⁷⁷. Statuty podają również szczegółowo kilka źródeł, w których Wspólnota czerpie i ożywia charyzmat adoracji, współczucia i ewangelizacji. Są to: sakramenty – szczególnie Eucharystii i Pojednania, liturgia, Słowo Boże, modlitwa osobista i wspólnotowa, otwartość serca na działanie Ducha Świętego, zaufanie i wstawiennictwo Dziewicy Maryi, Matki Emmanuel⁷⁸. Zanurzając w ten sposób życie swoich członków w „życie samego Kościoła”⁷⁹, Wspólnota włącza się w jego misję poprzez ewangelizację wierzących i niewierzących, osób i środowisk, służbę chorym i ubogim; promocję ludzką i duchową, rodzinną i społeczną⁸⁰.

Podobnie we wprowadzeniu do statutów wyjaśnia się powołanie i charyzmat Fraternali Jezusa. Swoją nazwę czerpie ona z dwóch fragmentów Nowego Testamentu: „Wszyscy oni trwali jednomyślnie na modlitwie razem z niewiastami, Maryją, Matką Jezusa, i braćmi Jego” (Dz 1, 14) oraz „Oto moja matka i moi bracia. Bo kto pełni wolę Bożą, ten mi jest bratem, siostrą i matką” (Mk 3, 33-34). Na

⁷⁴ SEF, nr 3.

⁷⁵ „[Wszystkie stowarzyszenia wiernych] powinny obrać sobie tytuł, czyli nazwę, dostosowaną do zwyczajów czasu i miejsca, a szczególnie związaną z celem, do którego zmierzają”.

⁷⁶ „La Communauté rassemble de fidèles de tous états de vie qui désirent s’engager dans une vie à la fois contemplative et apostolique au sein de l’Eglise Catholique”. SEF, nr 1.

⁷⁷ Por. NW, s. 106.

⁷⁸ Por. SEF, Wprowadzenie I oraz nr 2.

⁷⁹ Tamże, Wprowadzenie I.

⁸⁰ Por. tamże, nr 3; zob. również KPK 1983, kan. 215, 298 § 1.

glebie tego Słowa wyrasta charyzmat Fraterni: „być bratem Jezusa, co znaczy – mieć serce Jezusa, wziąć Maryję do siebie oraz pozwolić Duchowi Świętemu na odnowienie swojego serca”⁸¹.

W ten sposób Fraternia jawi się jako stowarzyszenie proponujące „dar z siebie przez konsekrację, radykalniejsze zaangażowanie na rzecz wierności Kościołowi oraz dyspozycyjność na rzecz misyjnej działalności Wspólnoty”⁸². Członkowie Fraternali poprzez tę konsekrację „obierają sobie za cel przyjąć żar miłości Chrystusowej oraz promieniować nim najpierw wewnątrz Wspólnoty Emmanuel, oraz – w jedności z nią – wszędzie tam, gdzie zostaną posłani”⁸³; ożywiają zaś ją trwając w łaskach adoracji, współczucia i ewangelizacji.

Według słów Gérard’a Arbola cel, powołanie i charyzmat obu bliźniaczych stowarzyszeń jawi się prosto: „brać udział w posoborowej odnowie Kościoła; jak największej liczbie ludzi pozwolić doświadczyć Boga /.../, sprawić, by jak najliczniejsi chrześcijanie odkryli Odnowę [Charyzmatyczną] i sami w życiu codziennym głosili Ewangelię”⁸⁴.

2.3. Członkowie Wspólnoty i ich więzy ze Wspólnotą

Kościół, jak to już wyżej wspominaliśmy, wielokrotnie zachęcał swych wiernych do udziału we wszelkich formach życia zrzeszonego. Również dyrektywa kanonu 298 § 1 Kodeksu Jana Pawła II podkreśla, że wierni powinni należeć szczególnie do stowarzyszeń popieranych przez kompetentną władzę kościelną. W przypadku Wspólnoty Emmanuel i Fraternali Jezusa takim aktem poparcia było zatwierdzenie ich statutów przez Stolicę Apostolską w grudniu 1992 i 1998 roku.

Do Wspólnoty Emmanuel mogą przynależeć: 1). „osoby ochrzczone i bierzmowane w Kościele katolickim, pełnoletnie według prawa kanonicznego i prawa państwowego”⁸⁵; 2). „ochrzczeni nie katolicy /.../ uczestniczący jako bracia stowarzyszeni”⁸⁶; 3). „osoby przygotowujące się do sakramentu chrztu świętego mogą być dopuszczone do okresu probacji”⁸⁷.

⁸¹ SEF, Wprowadzenie II a.

⁸² Tamże, Wprowadzenie IIb. Statuty wyjaśniają, że chodzi tu najogólniej o konsekrację wpływającą z łaski chrztu świętego, jak to przedstawia konstytucja *Lumen gentium* w numerze 10.

⁸³ Tamże, Wprowadzenie II g; NW, s. 105.

⁸⁴ NW, s. 105.

⁸⁵ SEF, nr 5.

⁸⁶ Tamże, nr 9.

⁸⁷ Tamże, nr 12.

Natomiast Fraternię Jezusa mogą jedynie stanowić niektórzy katolicy – członkowie Wspólnoty Emmanuel, rozeznający w sobie wezwanie do bardziej radykalnego ofiarowania się⁸⁸; oraz katolicy nie będący wprawdzie członkami Wspólnoty Emmanuel, lecz zaangażowani już we wspólnotach żyjących podobnym duchem⁸⁹.

Od strony stanu życia (*état de vie*) członkami Wspólnoty i Fraterni są: 1). małżonkowie i celibatariusze, 2). mężczyźni i kobiety żyjący w celibacie dla Królestwa niebieskiego, 3). diakoni stali, 4). kapłani, diakoni przygotowujący się do kapłaństwa, alumni, 5). zakonnicy i zakonnice⁹⁰. Wszyscy, świeccy i duchowni, uznają się za braci i siostry w Chrystusie, których łączy to samo powołanie do życia w świętości i głoszenia Ewangelii⁹¹. Jednocześnie statuty zastrzegają, że zaangażowanie duchownych diecezjalnych we Wspólnocie lub Fraterni warunkuje pisemna zgoda ordynariusza⁹²; podobną zgodę swoich przełożonych wyższych winni wpięrow otrzymać członkowie instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego⁹³.

Uwzględniając powyższą różnorodność statuty wyjaśniają, iż „Wspólnotę stanowią członkowie w okresie probacji (*membres en probation*), członkowie zaangażowani (*membres engagés*), członkowie zrzeszeni (*membres associés*), bracia stowarzyszeni (*frères associés*) na mocy statusu partykularnego, członkowie konsekrowani Fraterni Jezusa (*membres consacrés*) oraz przyjaciele Wspólnoty Emmanuel (*amis de la Communauté de l'Emmanuel*)”⁹⁴.

Okres probacji trwa przynajmniej 2 lata i zawiera etapy określone przez zwyczaj lub regulaminy zatwierdzone i uaktualniane przez Radę Wspólnoty Emmanuel (*Conseil International*). Do każdego etapu probacji dopuszcza moderator lub jego regionalny reprezentant uwzględniając zdanie Rady⁹⁵. Po okresie probacji, członek Wspólnoty zgadzający się na życie według ducha i charyzmatu Emmanuel może być dopuszczony do aktu zaangażowania się na wyraźną swoją prośbę i za zgodą moderatora oraz Rady lub ich lokalnych reprezentantów specjalnie do tego delegowanych⁹⁶. „Zaangażowanie we Wspólnocie Emmanuel czyni się na okres jednego roku. Może być rokrocznie odnawiane. Zarówno zaangażowanie, jak i jego odnowienie, czyni się przed wystawionym Najświętszym Sakramentem,

⁸⁸ Por. tamże, Wprowadzenie II b.

⁸⁹ Por. tamże, Wprowadzenie II c.

⁹⁰ Por. tamże, nr 6.

⁹¹ Por. tamże, nr 1.

⁹² Por. tamże, nr 7 oraz KPK 1983, kan. 278.

⁹³ Por. SEF, nr 8 oraz KPK 1983, kan. 307 § 3.

⁹⁴ SEF, nr 10.

⁹⁵ Por. tamże, nr 11.

⁹⁶ Por. tamże, nr 5.

w obecności moderatora lub jego reprezentanta oraz członków Rady, jeśli możliwe. Zawiera formułę: /.../ angażuję się w życie Wspólnoty Emmanuel ...”⁹⁷.

Konsekracja we Fraternali Jezusa jest, jak wspominaliśmy, „dobrowolnym odnowieniem [potwierdzeniem] królewskiego kapłaństwa ochrzczonego przez pełny dar z siebie wyrażone w akcie dyspozycyjności dla Pana, Kościoła i ewangelizacji. Dyspozycyjność ta jest decyzją radykalnego poddania się woli Bożej poprzez pełnienie funkcji lub misji wyznaczonych przez moderatora Wspólnoty Emmanuel”⁹⁸. Do aktu konsekracji lub dyspozycyjności dopuszcza Rada Fraternali Jezusa. Przedtem członek Fraternali przechodzi drogę probacji z etapami określonymi przez zwyczaje lub regulamin wewnętrzny zatwierdzony przez Radę Fraternali.

Niektórzy członkowie Wspólnoty lub Fraternali mogą otrzymać łaskę całkowitego ofiarowania się w celibacie dla Królestwa. Ten rodzaj zaangażowania pociąga za sobą obowiązek życia według rad ewangelicznych, szczególnie duchem ubóstwa i dyspozycyjności. Zobowiązanie się do celibatu może dokonać się, po koniecznym czasie rozeznania, na okres 3 lat. Może być odnawiane lub definitywne⁹⁹.

Mówiąc o tych formach zaangażowania się w życie Wspólnoty Emmanuel i Fraternali Jezusa wydaje się koniecznym dodać ogólną uwagę z punktu 5 statutow: „Żaden z aktów zaangażowania, konsekracji czy dyspozycyjności, o których mowa w niniejszych statutach, /.../, nie obowiązuje pod karą grzechu”. W tym duchu statuty szczegółowo określają prawa i obowiązki, które członek stowarzyszenia nabywa i zaciąga poprzez ważny akt przyjęcia¹⁰⁰. I tak, zgodnie z charyzmatem Wspólnoty Emmanuel każdy członek zobowiązuje się „na miarę swych możliwości do: – wydłużonego czasu codziennej modlitwy w ciszy (adoracja Najświętszego Sakramentu, jeśli tylko możliwe); – codziennego uczestnictwa w Eucharystii (kapłani – codziennego jej celebrowania); – codziennej modlitwy uwielbienia sprawowanej w duchu radości i we wspólnocie z innymi, kiedy tylko możliwe; – regularnego korzystania z sakramentu pojednania”¹⁰¹. Wśród pozostałych obowiązków należy wymienić: troskę o faworyzowanie w życiu wspólnotowym ducha adoracji, współczucia i ewangelizacji, uwzględniając wszakże warunki i okoliczności w których poszczególni członkowie mogą się znaleźć; udział w comiesięcznym spotkaniu wspólnoty „domku” stałego lub tymczasowego, do którego się przynależy¹⁰²; czynne uczestniczenie w działalnościach apostoelskich proponowanych przez Wspólnotę (moderatora lub radę) na

⁹⁷ Tamże, nr 13.

⁹⁸ Tamże, Wprowadzenie II d, f.

⁹⁹ Por. tamże, nr 29-30.

¹⁰⁰ Por. KPK 1983, kan. 306; zob. także L. Navarro, *Diritto di associazione e associazioni di fedeli*, Milano 1991, s. 66-67.

¹⁰¹ SEF, nr 15.

¹⁰² Por. tamże, nr 16.

miarę swych możliwości¹⁰³; wybór osoby towarzyszącej (accompagnateur) i poddanie się jej pomocy w sprawach dotyczących życia wspólnotowego¹⁰⁴; wreszcie ofiarowanie na rzecz Wspólnoty i za jej zgodą sprawiedliwej dziesięciny (une juste dime) ustalonej przez samego członka, o ile nie nadwyręża to odpowiedzialności członka świeckiego za własną rodzinę¹⁰⁵.

Identyczne obowiązki zaciągają członkowie Fraternali oraz duchowni członkowie Wspólnoty¹⁰⁶. Udział tych ostatnich w apostołacie Wspólnoty i w dziełach diecezji, do której są inkardynowani, jest określany – za porozumieniem ordynariusza i moderatora – przez szacunkową proporcję: jedna trzecia część czasu i posługi dla Wspólnoty, dwie trzecie dla diecezji¹⁰⁷. Ponadto kapłani i diakoni tworzyć powinni wspólnotę któregoś z „domków”, „albo między sobą, albo z osobami innych stanów życia. W tym drugim przypadku preferować się będzie braci i siostry z Fraternali Jezusa”¹⁰⁸.

Te same zasady dotyczące sposobu życia w „domkach” obowiązują celibatariuszy dla Królestwa niebieskiego¹⁰⁹.

Statuty wyliczają też prawa nabyte przez członków Wspólnoty Emmanuel i Fraternali Jezusa. Są nimi: braterska modlitwa i rada; wolność wyboru i korzystania ze spowiednika lub kierownika sumienia (różnych od wspomnianej wcześniej osoby towarzyszącej)¹¹⁰; formacja biblijna, teologiczna i duchowa¹¹¹; możliwość wsparcia swoją osobą dzieł w diecezjach i krajach misyjnych, na swą wolną prośbę¹¹².

Zgodnie z normą ogólną kanonu 308¹¹³ rozwiązanie więzów pomiędzy osobą stowarzyszoną a Wspólnotą Emmanuel czy Fraternalią Jezusa następuje, gdy moderator – mając zgodę Rady – prosi członka o opuszczenie z powodu „jego niezdolności lub ciężkiej trudności w realizowaniu podjętego zaangażowania”¹¹⁴. Separację powoduje ponadto brak odnowienia corocznego aktu zaangażowania się¹¹⁵.

¹⁰³ Por. tamże, nr 19.

¹⁰⁴ Por. tamże, nr 20.

¹⁰⁵ Por. tamże, nr 21.

¹⁰⁶ Por. tamże, nr 28.1.

¹⁰⁷ Por. tamże, nr 28.4.

¹⁰⁸ Tamże, nr 17.

¹⁰⁹ Por. tamże. Słusznym wydaje się w tym miejscu dodać, że „nie istnieją domki wspólne dla celibatariuszy płci przeciwnej. Mieszkania autonomiczne, nawet jeśli są usytuowane w tym samym budynku traktować się będzie jako rezydencje odseparowane od siebie”. Zob. SEF, nr 18.

¹¹⁰ Por. tamże, nr 20.

¹¹¹ Por. tamże, nr 22.

¹¹² Por. tamże, nr 23.

¹¹³ „Kto został prawnie przyjęty do stowarzyszenia, nie może być z niego usunięty, chyba że na skutek słusznej przyczyny, zgodnie z przepisami prawa i statutów”.

¹¹⁴ SEF, nr 51.

¹¹⁵ Por. tamże.

2.4. Specyfika Wspólnoty

2.4.1. Duchowość Serca Jezusowego i charyzmat Paray-le-Monial

Życie i osobowość Pierre Goursat, rozwój Wspólnoty Emmanuel i Fraternali Jezusa są ściśle powiązane z duchowością Serca Jezusowego oraz z Paray-le-Monial. W tym mieście położonym około 80 km na północny-zachód od Lyonu, w latach 1673-1675 Chrystus objawił się Marii-Małgorzacie Alacoque, siostrze z klasztoru wizytek, pozostawiając jej trójczłonowe przesłanie¹¹⁶. Aspiracje duchowe Goursat oraz orędzie z Paray-le-Monial bardzo szybko spotkały się ze sobą. Założyciel Emmanuel wyznaje: „W dzień mojego nawrócenia odczuwałem tak wielki strach wobec Krzyża /.../, że musiałem oddalić się od Niego w kierunku ołtarza Serca Jezusa [w kościele Saint-Philippe-du Roule] i, od tego czasu, pielęgnowałem właśnie tę duchowość Serca Jezusowego”¹¹⁷. W roku 1975, gdy we Francji duchowość ta przeżywała głęboki kryzys a pielgrzymów w Paray-le-Monial było coraz mniej, Goursat i Catta zdecydowali o przeprowadzeniu letnich sesji Emmanueli właśnie w tym sanktuarium. Intuicję Goursat potwierdziła Marta Robin: „Paray-le-Monial stanie się sercem Odnowy”¹¹⁸. Lato tegoż roku było czasem obchodów trzechsetnej rocznicy objawień Marii-Małgorzacie. „Kustosze Paray-le-Monial niepokoiли się tym, że przyjechało tak mało osób, mimo że rozesłali zaproszenia do wszystkich diecezji we Francji”¹¹⁹. Dzięki dwóm letnim sesjom Emmanueli Paray i jego orędzie odżyło. Miał na to wpływ również biskup Gaidon, rezydujący w Paray, czciciel Serca Jezusa¹²⁰. Od tych dwóch sesji kult Serca Jezusa zaczął również zajmować ważne miejsce we wspólnotach, a miasto objawień stało się „areną” dorocznych tygodniowych rekolekcji ewangelizacyjnych. Z roku na rok wzrasta liczba ich uczestników, jak również pielgrzymów nawiedzających sanktuarium¹²¹. Ci ostatni są przyjmowani przez członków Wspólnoty Emmanuel, których misją jest również zapoznanie z treścią objawień¹²². Trzech kapłanów oraz

¹¹⁶ „Moje Boskie Serce jest tak pełne miłości do ludzi /.../, że nie jest w stanie utrzymać jej gorejących płomieni. /.../ Doznaję wiele przykrości, szczególnie od osób mówiących o swoim oddaniu. /.../ Może przynajmniej ty sprawisz mi ukojenie przez rekompensowanie ich niewdzięczności w stopniu, do jakiego jesteś zdolna”; w: Odpowiedź miłości. Kult Najświętszego Serca Pana Jezusa, red. K. Kluza, Częstochowa 1996, s. 119, 121.

¹¹⁷ FE, s. 252.

¹¹⁸ NW, s. 93.

¹¹⁹ Tamże.

¹²⁰ Por. FE, s. 88.

¹²¹ Według danych przedstawionych w styczniowym numerze „Il est vivant” z 1995 roku jest ich około 300 tysięcy.

¹²² Wspólnota Emmanuel od roku 1985 jest kustoszem sanktuarium w Paray-le-Monial.

grupa świeckich pracuje tu przez cały rok, aby duchowość sercańska była bliższa i znana na całym świecie. Dokonuje się tego przez konferencje, misje parafialne oraz publikację czasopisma¹²³. Latem mają tu miejsce różnorodne 6. dniowe rekolekcje, w czasie których każdy uczestnik może doświadczyć miłości Bożej i miłosierdzia. Rytm każdego dnia jest podobny: jutrznia, katecheza głoszona przez zaproszonego gościa (biskupa, kapłana, wiernego świeckiego); około południa uroczysta Eucharystia; po południu – spotkania najpierw w małych grupach na modlitwie i dzielenie wiarą, a potem w dużych „tematycznych” (wychowanie, rodzina i małżeństwo, praca, powołanie, szkoła ewangelizacji, szkoła modlitwy, przygotowanie do wylania darów Ducha Świętego); wieczorem – adoracja Najświętszego Sakramentu, nieszpory śpiewane w bazylice oraz forum modlitwy, uwielbienia i świadectw. Ponadto duża liczba kapłanów (od 50 do 100) służy sakramentalną posługą pojednania, zaś w kaplicy objawień przy klasztorze ss. wizytek trwa całonocna adoracja. „Sesja dla Rodzin”, „Śpiew Muzyka Liturgia”, „Odnowa życia chrześcijańskiego”, „Chrześcijaństwo w życiu społecznym” – to tematy tych rekolekcji, w których bierze udział w sumie około 20 tysięcy osób¹²⁴. Ich międzynarodowe oblicze objawia się szczególnie w dwóch innych sesjach, wyżej jeszcze nie wymienionych: w październiku odbywa się Międzynarodowe Spotkanie Kapłanów (Forum International des Prêtres), zaś ostatnimi sierpniowymi rekolekcjami jest Międzynarodowe Spotkanie Młodzieży (Forum International des Jeunes). W obu Wspólnota Emmanuel wyraża swą troskę o integralny wzrost młodzieży oraz o wzbudzanie i pielęgnowanie powołań kapłańskich dla Kościoła.

„Ludzie, którzy przybywają do Paray-le-Monial, spotykają miłość Serca Jezusowego, a co więcej – odkrywając Pasterza wchodzą do Owczarni, tj. do Kościoła. /.../ W Paray wchodzą w tajemnicę Kościoła. /.../ To miejsce jest uprzywielejoną bramą ofiarowaną ludziom przez Chrystusa, aby mogli wejść w tajemnicę Kościoła i rozpoznać swoje ostateczne powołanie”¹²⁵. Wspólnota Emmanuel przyjmując dziedzictwo i przesłanie „miasta Serca Jezusa”¹²⁶ nie tylko w sposób istotny zaważyła na odnowie związanego z nim kultu, ale również ofiarowała Kościołowi sposób mądrego godzenia bogatej Jego Tradycji z elementami Odnowy Charyzmatycznej. Ze swej strony Paray-le-Monial stało się nie tylko centrum Wspólnoty Emmanuel, ale „raczej Jej sercem” według wyrażenia wspomianej już przez nas stygmatyczki, Marty Robin¹²⁷.

¹²³ Por. Ch.-E. Haugel, *Une expérience d'Eglise*, IeV, s. 28.

¹²⁴ Por. tamże, s.29.

¹²⁵ G. Arbola, *Evangéliser tous les hommes*, IeV, s. 22

¹²⁶ Ch.-E. Haugel, art. cyt., s. 29.

¹²⁷ FE, s. 90.

2.4.2. Zaangażowanie w formację młodzieży

Międzynarodowe Spotkanie Młodzieży jest jednym z aspektów troski Wspólnoty Emmanuel i Fraternali Jezusa o przyszłość młodego pokolenia. Troskę tę nosił już Pierre Goursat. „Był on bardzo świadomy przepaści istniejącej pomiędzy młodzieżą a Kościołem. Nie sądził jednak, że przepaść jest nie do pokonania i starał się niwelować dystans. Sam czuł się dobrze z młodymi, którzy przychodzili do niego po radę, dobre słowo. /.../ Goursat rozumiał młodzież, ponieważ ją kochał”¹²⁸.

Młodzi, którzy decydują się żyć duchem Emmanuela są bardzo zróżnicowani od strony pochodzenia, wieku, obowiązków i „przeszłości” (są tzw. niedawno nawróceni, ale też i głęboko uformowani). Łączy ich wdzięczność Chrystusowi za miłość, zaufanie łasce Bożej, zdolność do twórczych pomysłów, wreszcie wspólna myślność. Mimo swych codziennych obowiązków (szkoła, studia, praca) młodzież ze Wspólnoty znajduje czas na modlitwę w metrze, służbę wśród bezdomnych, ewangelizację w liceach i na uniwersytetach.

Ze swej strony Wspólnota zapewnia młodzieży formację, która zmierza do osiągnięcia dojrzałości ludzkiej i duchowej. Celem szczególnym formacji jest pomoc w wyborach wiążących na całe życie. Miejscem formacji są przede wszystkim tzw. weekendy wspólnotowe. Istnieją jednak i „stałe domki” dla dziewcząt czy chłopców: tworząc wspólnotę 5-6 osób dzielą oni ze sobą przez jeden rok to samo mieszkanie. Ich wspólne życie ogniskuje się w modlitwie, dzieleniu dobrami i darem wiary, ewangelizacji. Niektórzy w tego typu „domkach” żyją wiele lat¹²⁹. Inni, pragnąc umocnić jakość swego chrześcijańskiego życia oraz zdolność świadczenia, mogą podjąć się „nauki” w jednej z dwóch Międzynarodowych Szkół Ewangelizacji. Jako pierwsza została stworzona szkoła w Paryżu, w 1984 roku, z inicjatywy Pierre Goursat. Szkoła ta w roku 1988 została przeniesiona do Paray-le-Monial. Druga szkoła z kolei powstała w Birkenstein (Bawaria) w roku 1991¹³⁰.

Trwająca jeden rok formacja w tych szkołach opiera się na 4 kolumnach: życie wspólnotowe, modlitwa, formacja intelektualna oraz ewangelizacja. Życie codzienne w szkole ewangelizacji wyznaczają 4 godziny „wykładów” (2 – rano, 2 – popołudniu), co daje około 400 godzin na temat fundamentów wiary, duchowości, Biblii, Kościoła, filozofii. Kursy językowe są prowadzone dla tych, którzy nie znają ani języka francuskiego, ani niemieckiego. Szkoły te ponadto organizują i wspierają liczne inicjatywy ewangelizacyjne jak misje parafialne, ewangelizacje środowisk, pielgrzymki¹³¹. Wielu „absolwentów” wymienionych szkół odkryło w sobie lub utwierdziło

¹²⁸ Tamże, s. 187.

¹²⁹ Por. G. Malartre, *Les jeunes de l'Emmanuel*, IeV, s. 31.

¹³⁰ Por. FE, s. 193.

¹³¹ Por. G. Malartre, *Deux écoles d'évangélisation*, IeV, s. 31.

powołanie kapłańskie lub do życia zakonnego; inni do bardziej dojrzałego apostołstwa w swoich środowiskach uniwersyteckich czy pracy¹³².

Wspólnota stworzyła ponadto dwa domy formacyjne: Dom Świętego Józefa w belgijskim Namur oraz Dom Janowców (Maison des Genets) we francuskim Aix-en-Provence. W pierwszym formacji oddaje się każdego roku około 20 młodzińców pragnących rozeznaczyć powołanie kapłańskie; w drugim kształcą się dziewczęta myślące o celibacie dla Królestwa. W wielu innych miejscach Wspólnota przeprowadza weekendy modlitewne w intencji rozeznania powołania.

W regionie paryskim istnieją wreszcie dwa centra formacyjne Emmanuela: Centrum Świętej Trójcy (Centre Trinité) założone w 1987 roku przy parafii pod tym samym wezwaniem oraz Centrum Pierre Goursat. Pierwsze proponuje cykl konferencji związanych z Biblią, filozofią, teologią, dojrzałością ludzką i duchowością. Drugie jest miejscem jednorocznego cyklu katechez i modlitwy, w rytmie 2 razy w miesiącu, w celu pogłębienia relacji z Bogiem, otwartości na dary Ducha Świętego, oraz odkrycia swego miejsca w życiu apostołskim¹³³.

2.4.3. Różne formy ewangelizacji

Liczne są inicjatywy Wspólnoty Emmanuel mające charakter ewangelizacyjny. Z tych, aktualnie istniejących, większość zrodziła się w sercu Pierre Goursat. To on, jak mówią jego biografowie, „wprowadził Wspólnotę Emmanuel na szerokie drogi ewangelizacji”¹³⁴.

Latem 1974 roku powstało czasopismo „Il est vivant” (On żyje), którego aktualny podtytuł „Miesięcznik w służbie Odnowy Charyzmatycznej w Kościele oraz nowej ewangelizacji”¹³⁵ idealnie odzwierciedla przyświecający mu cel. Początkowo czasopismo skierowane było do grup modlitewnych i rozdawano je podczas ewangelizacji ulicznych; obecnie w „Il est vivant” znajdziemy liczne świadectwa doświadczeń wiary, artykuły formacyjne umacniające wiarę, pomagające żyć wiarą we współczesnym świecie, materiały do prowadzenia grup modlitewnych, reportaże z apostołstwa Emmanuela. Ponadto w „Il est vivant” znaleźć można dodatek misyjny o implantacjach Wspólnoty poza Francją. Ukazały się też numery specjalne-tematyczne „50 pytań na temat miłości”, „Święta Teresa z Lisieux doktorem Kościoła”, „Wiara a nauka”, „Sekty”, „Prawda o całunie turyńskim”, „Światowe Dni Młodzieży”. Od 1998 roku istnieje polska wersja językowa „Il est vivant” – „Jezus żyje”.

¹³² Por. FE, s. 193.

¹³³ Zob. G. Malartre, Deux écoles ..., art. cyt., IeV, s. 30.

¹³⁴ FE, s. 184.

¹³⁵ „Magazine mensuel au service du Renouveau dans l'Eglise et de la Nouvelle Evangelisation”.

Wiosną 1979 roku (dokładnie 14 marca) została zainaugurowana pomoc telefoniczna „S.O.S. Modlitwa” (S.O.S. Prière). Tego dnia wszystkie francuskie stacje radiowe strajkowały. Jedyne stacja Europa 1 nie brała udziału w proteście, osiągając rekordową liczbę słuchaczy. Opatrznościowo tego dnia na antenie stacji był prezentowany reportaż o Wspólnocie Emmanuel oraz „reklama” telefonicznej pomocy w codziennym serwisie informacyjnym. Odzew słuchaczy był natychmiastowy. Wkrótce musiano stworzyć grupy wymieniających się przy telefonie i przyjmujących intencje modlitewne. „Każdego dnia, każdej nocy, telefon funkcjonuje bez przerwy. Jest umieszczony w pomieszczeniu [oratorium] z Najświętszym Sakramentem. Wszystkie telefoniczne prośby są notowane w formie streszczenia w zeszycie położonym przed Najświętszym Sakramentem. Są to setki stron, które każdego roku są przedkładane Jezusowi Chrystusowi. /.../ Liczba telefonów szybko wzrasta; prośby o pomoc są z Francji i zza granicy”¹³⁶.

Aktualnie pomoc „S.O.S. Modlitwa” istnieje w Paryżu i Lyonie. Oprócz prośb o modlitwę liczne są świadectwa o wysłuchanej modlitwie (uzdrowienia, nawrócenia, łaski wszelakiego rodzaju).

Wewnątrz Wspólnoty zaczęły ponadto rodzić się inne inicjatywy, które przekształcały się w prawdziwe gałęzie ewangelizacyjne. Tak w roku 1981 powstał ruch „Miłość i Prawda” (Amour et Vérité) dla narzeczonych, małżeństw i rodzin. Celem „ruchu” jest promocja chrześcijańskiej wizji rodziny oraz pomoc w znalezieniu mądrej równowagi pomiędzy zaangażowaniem w apostołstwo wspólnotowe a życiem wewnątrz małżeństw i rodzin. „Miłość i Prawda” proponuje m.in. małżonkom – raz w tygodniu wieczór lub czas na spotkanie ze sobą; weekendy małżeńskie, w czasie których nacisk jest położony szczególnie na praktykowanie pojednania i przebaczenia; cykle 3 weekendów przygotowania narzeczonych do małżeństwa. Członkowie ruchu przygotowują i uczestniczą w Paray-le-Monial w jednej z sesji letnich dla rodzin¹³⁷.

W roku 1988 powstaje inna gałąź ewangelizacyjna o nazwie „Obecność – Świadectwo” (Présence – Témoignage). Czerpiąc z charyzmatu Wspólnoty gałąź ta jednoczy chrześcijan różnych profesji zawodowych, pragnących w życiu codziennym świadczyć o wierze chrześcijańskiej, których źródłem jest Ewangelia oraz Tradycja Kościoła. „Obecność – Świadectwo” proponuje m.in.: „Forum życia czynnego”, czyli trzydniowe spotkanie na początku maja w Paray-le-Monial; również w Paray sesję „Chrześcijanin w sercu świata”; „Dni Poszukiwania Pracy i Nadziei” z myślą głównie o bezrobotnych; „Godzinę Obecności”, czyli akt ofiarowania godziny swej pracy zawodowej w intencji zbawienia świata. Wszystkie te inicjatywy zmierzają do ewangelizacji świata pracy¹³⁸.

¹³⁶ FE, s. 207.

¹³⁷ Por. tamże., s. 194-198.

¹³⁸ Por. tamże, s. 201.

Latem 1987 i 1988 roku miały miejsce w Paray-le-Monial pierwsze Festiwałe Chrześcijańskie „Magnificat” (Festival Artistique Chrétien Magnificat). Dało to początek kolejnej ewangelizacyjnej fundacji, „Magnificat”, związanej w roku 1989. Jej celem jest przybliżenie charyzmatu Wspólnoty Emmanuel artystom różnych profesji oraz ewangelizacja świata kultury i współczesności poprzez piękno. „Magnificat” organizuje cotygodniowe spotkania artystów w paryskiej parafii Świętej Trójcy; wieczornice z racji wspomnienia świętej Cecyli; spektakle; weekendy rekolekcyjne. Od 1993 roku „Magnificat” przeprowadza „swoją” sesję w Paray-le-Monial dla artystów profesjonalnych i amatorów, w czasie której uczestnicy są zaproszeni do osobistego spotkania z Jezusem Chrystusem na łonie Kościoła.

Wspomnijmy jeszcze o misyjnej gałęzi Emmanuela nazwanej FIDESCO, wspomagającej kraje rozwijające się¹³⁹; o Wydawnictwie Emmanuela (Editions de l’Emmanuel), w którym światło dzienne ujrzało już tysiące tytułów książek, płyt i kaset (m.in. ponad 30 kaset z serii „Il est vivant” z pieśniami liturgicznymi i piosenkami na spotkania modlitewne); o wizytach chorych w szpitalach; o paryskim Centrum Tyberiaada (Tibériade) dla chorych na Aids; o ewangelizacjach ulicznych praktykowanych przez większość wspólnot modlitewnych; o fundacji „Młodzi dla Jezusa” (Les Jeunes pour Jésus) ... „Wszystkie te dzieła, czy to kulturalne, czy charytatywne, są prowadzone w Imię Jezusa Chrystusa i zawsze towarzyszy im głoszenie Dobrej Nowiny”¹⁴⁰.

2.5. Perspektywy rozwoju

Od aktu założycielskiego Wspólnoty Emmanuel w roku 1972 mija 29 lat; od pierwszego kościelnego zatwierdzenia jej statutów w roku 1982 – 21 lat. Charyzmat adoracji, współczucia i ewangelizacji dany założycielowi – Pierre Goursat – nie tylko został przyjęty w życiu setek, a potem tysięcy Francuzów, lecz przekraczając granice dziesiątek krajów europejskich, dotknął również innych kontynentów.

Perspektywy rozwoju Wspólnoty Emmanuel i Fraternali Jezusa wydają się szerokie. Wspólnoty „wydały” już ponad 100 kapłanów, wśród których 28 pełni funkcję proboszczów, 35 jest wikariuszami parafialnymi, a 10 innych wykłada filozofię lub teologię w seminariach duchownych i fakultetach teologicznych. Następnym 110 członków Emmanuela przygotowuje się do przyjęcia święceń prezbiteratu¹⁴¹. W latach głębokiego kryzysu powołań kapłańskich i zakonnych tak wielka liczba

¹³⁹ Por. tamże, s. 216.

¹⁴⁰ SEF, nr 3.

¹⁴¹ Por. B. Peyrous, Prêtres et séminaristes de l’Emmanuel, IeV, s. 30.

kapłanów i alumnów świadczy o szczególnej płodności formacji młodzieży ze środowisk Emmanuela.

Wielu biskupów powierzyło Wspólnocie misję szczególną: parafie paryskie de la Trinité i Saint-Nicolas des Champs, Saint-Gigniez w Marsylii, Digoïn w Auzan są prowadzone przez księży, świeckich i konsekrowanych Emmanuela¹⁴², którzy żyjąc tym samym charyzmatem pomagają sobie wzajemnie w wypełnianiu obowiązków swego stanu. W innych krajach podobne prośby biskupów wobec Wspólnoty są przedstawiane¹⁴³. Również biskupi z Afryki i Azji proszą o implantacje Emmanuela w ich diecezjach z myślą o formacji powołań kapłańskich z miejscowej ludności¹⁴⁴.

Międzynarodowe Szkoły Ewangelizacji w Paray-le-Monial i Birkenstein cieszą się wielkim zainteresowaniem. Wspólnota planuje fundację dwóch nowych – w Peru i w jednym z krajów azjatyckich¹⁴⁵.

Wspólnota jest darem Boga dla Kościoła. „Pozostając wierną swemu charyzmatowi musi się rozwinąć maksymalnie we wszystkich krajach świata. /.../ Perspektywy przyszłości Wspólnoty są takie: niech jej członkowie stają się coraz bardziej świętymi i coraz więcej ewangelizują i przekazują otrzymany dar wiary”¹⁴⁶.

ZAKOŃCZENIE

W artykule zostały zaprezentowane sposoby udziału prywatnego stowarzyszenia wiernych w kapłańskiej, prorockiej i królewskiej misji Ludu Bożego. Wspólnota Emmanuel proponuje wiernym, duchownym i świeckim, zaangażowanie w trójczłonowy charyzmat: adoracja, współczucie i ewangelizacja. Przyjmując ten charyzmat członkowie stowarzyszenia ożywiają w Kościele pobożność sercańską, uczą wprowadzać w życie orędzie z Paray-le-Monial. Ponadto troszczą się o integralny rozwój młodego pokolenia w różnorodny sposób włączają się w dzieło ewangelizacji małżeństw, rodzin czy chrześcijan różnych profesji zawodowych.

W studium, chociaż tylko ogólnie poruszyliśmy problemy natury prawnej, to jednak analiza statutu stowarzyszenia oraz lektura kilku dostępnych opracowań obcojęzycznych, wskazuje, że nie wszystko od strony prawnej jest jednoznaczne. Na przykład, we Wspólnocie Emmanuel członkowie angażują się na jeden rok i mogą swoje zaangażowanie odnawiać każdego roku. Mamy więc do czynienia

¹⁴² Por. tamże; zob. także KPK 1983, kan. 517 § 2.

¹⁴³ W holenderskim Nijmegen parafia jest powierzona Wspólnocie od 1992 roku, IeV, s. 10.

¹⁴⁴ G. Arbola, art. cyt., s. 25.

¹⁴⁵ G. Malartre, Deux écoles ..., art. cyt., s. 31.

¹⁴⁶ G. Arbola, art. cyt., s. 26

z formą zaangażowania czasowego. Dlaczego nie istnieje w tej Wspólnocie zaangażowanie definitywne? Tej samej Wspólnocie Pasterze Kościoła partykularnego we Francji powierzyli dotychczas kilka parafii. Jakiej natury jest ta misja? Także terminologia użyta w statutach stowarzyszenia nie jest precyzyjna. Rodzące się te i inne pytania oraz trudności natury prawnej nie zmieniają jednak pozytywnej opinii o nowej Wspólnocie, która dynamicznie i kreatywnie realizuje misję Kościoła.

Résumé

Après le Concile Vatican II dans la mouvance du Renouveau Charismatique Catholique sont nées en France de diverses communautés nouvelles. Parmi elles la Communauté de l'Emmanuel est aujourd'hui la plus nombreuse et connue. La biographie de Pierre Goursat, son fondateur, quelques mots sur son développement et l'analyse de ses Statuts nous permettent de voir comment l'Emmanuel en tant qu'association privée universelle de fidèles de droit pontifical participe à la mission de l'Eglise.